

(статті, автореферати, дисертації, матеріали конференцій) в інституційному репозитарії, ми сприяємо інтеграції університетської науки у світовий інформаційний простір.

Отже, своєю діяльністю наукова бібліотека сприяє розбудові національного інформаційного науково-освітнього та культурного простору, реалізації державної політики у галузі освіти.

Список використаних джерел

1. Сизов Б. Н., Маркарова Т. С. Создание предметно-ориентированных электронных баз данных как одна из актуальных задач развития справочно-информационного обеспечения образования. *Научные и технические библиотеки*. 2007. № 2. С. 78–83.
2. Чайка І. А. *Професійна підготовка майбутнього педагога в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки*: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Тернопіль, 2012. 236 с.

Чайковська Г. Б.,
*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Усвідомлюючи важливість та необхідність суспільних трансформацій, Україна задекларувала вектор стратегії сталого розвитку, фундаментом якого є освіта для сталого розвитку (ОСР).

Аналіз стану реалізації ідей ОСР в Україні (на основі наукових досліджень І. Карпань, Т. Гардашук, В. Боголюбова, Ю. Бойчук, О. Висоцької, Н. Гавриш, В. Карамушки, І. Карпань, Л. Мельник, О. Пометун, Н. Пустовіт, Н. Рідей) дозволяє констатувати як низку досягнень так і чимало проблем.

Погоджуємося з думкою вчених, що Україна, на жаль, не зуміла побудувати національну стратегію ОСР, яка б підтримувалася законодавчо. Також немає єдиного розуміння сутності, методології, термінології, цінностей, методів, змісту освіти для сталого розвитку в Україні, що є наслідком відсутності національної концепції ОСР. Прослідковується недостатня роль держави у просуванні ОСР на всіх рівнях [1, с. 22]. Проте не можна не звернути увагу на численні програми, проекти, ініціативи та розробки, дослідження з ОСР.

Одним із таких досягнень, на нашу думку, є запровадження «Уроків для сталого розвитку» в закладі середньої освіти. У початковій школі введено вибіркові курси «Школа друзів планети» (1–2-ий клас) та «Моя щаслива планета» (3–4-ий клас), програми яких схвалено Міністерством освіти і науки України та розроблено належне методичне забезпечення для їх викладання [2, 3, 5, 6]. Метою цих курсів є усвідомлення учнями необхідності збалансованого розвитку нашої країни та причетності кожного до проблем навколишнього середовища й життя суспільства; засвоєння дітьми знань про сталий розвиток та шляхи його досягнення задля свідомого вибору способу власного життя; організація дій учнів і формування в них моделей поведінки, що відповідають потребам сталого розвитку; розвиток у дітей ставлення до проблем сталого розвитку як особистісно важливих, пов'язаних із власною системою цінностей, а також бажання діяти у цьому напрямку.

Зазначимо, що освіта для сталого розвитку передбачає певні зміни в організації освітнього процесу в початковій школі: для вчителів – це перехід від передачі знань до створення умов для їх активного засвоєння та отримання практичного досвіду; для учнів – це перехід від пасивного засвоєння знань до активного їх пошуку, практичного осмислення [4, с. 292].

З огляду на зазначене, педагогіка ОСР висуває нові вимоги до компетентності вчителя. Підготовка фахівця початкової освіти до майбутньої професійної діяльності полягає у формуванні готовності студентів здійснювати педагогічну діяльність на засадах сталого розвитку, реалізовувати основні функції освіти для сталого розвитку у роботі з молодшими школярами. Очевидним є те, що ефективність даного напрямку залежить від впровадження актуальних та конструктивних змін структури та змісту професійної підготовки студентів у закладі вищої освіти з урахуванням специфіки професійного напрямку і галузевої компоненти.

Дослідження імплементації цілей для сталого розвитку у процес професійної підготовки майбутніх фахівців початкової освіти дозволило нам констатувати недоліки, вирішення яких, на нашу думку, лежить в площині забезпечення наступних умов:

- Концепція сталого розвитку має стати парадигмальною основою фахової підготовки студентів;
- реалізація багаторівневої (міжпредметну, внутрішньопредметну, методичну, психологічну) інтеграції засад сталого розвитку в освітні програми підготовки фахівців початкової освіти;
- використання активних та інтерактивних технологій і методів освіти для сталого розвитку;

– виховання у студентів активної громадянської позиції в площині ідей для сталого розвитку суспільства.

Вважаємо необхідним введенням в зміст освітньої програми підготовки фахівців початкової освіти таких навчальних дисциплін як «Методика навчання курсу «Уроки сталого розвитку» в початковій школі» та/або «Теорія і методика освіти для сталого розвитку в початковій школі». Це допоможе майбутнім учителям професійно впроваджувати ідеї ОСР у майбутній професійній діяльності.

Отже, процес підготовки здобувачів вищої освіти до реалізації ідей ОСР в початковій школі має забезпечуватись діяльнісним, міжпредметним, неперервно наскрізним, системним навчанням в інноваційному освітньому просторі закладу вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Коренева І. М. Освіта для сталого розвитку: реалії України. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*: зб. наук. праць, 2018. Вип. 36. С. 17–25.
2. Пометун О. І., Онопрієнко О. В., Цимбалару А. Д. *Моя щаслива планета : Уроки для стійкого розвитку : метод. посіб. для вчит. 3–4 кл. загальноосвіт. навч. закл.* Київ, 2011. 112 с.
3. Пометун О. І., Онопрієнко О. В., Цимбалару А. Д. *Моя щаслива планета : Уроки для стійкого розвитку : навч. посіб. з курсу за вибором для учнів 3–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів.* Київ, 2011. 144 с.
4. Січко І. О. Підготовка майбутнього вчителя до реалізації ідей освіти для сталого розвитку у початковій школі. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць. Полтава, 2017. Вип. 19. С. 290–296.
5. Пометун О. І., Цимбалару А. Д., Онопрієнко О. В., Андрусенко І. В. *Школа друзів планети: Уроки для сталого розвитку : метод. посіб. для вчителів 1–2 класу загальноосвітніх навчальних закладів.* Дніпропетровськ, 2014. 140 с.
6. Пометун О. І., Цимбалару А. Д., Онопрієнко О. В., Андрусенко І. В. *Школа друзів планети: Уроки для сталого розвитку : навч. посіб. для учнів 1–2 класу загальноосвітніх навчальних закладів.* Дніпропетровськ, 2014. 132 с.